

FUGs prinsippnotat om søskens rett til å gå på samme nærscole

Problemstillinger

- Søskens som går på forskjellige skoler får sin mulighet til å være hverandres trygghetsfaktor i skolen begrenset.
- Foreldre med barn på forskjellige skoler kan ha vanskeligheter med å få hverdagen til å gå i hop. Dette gjelder spesielt aleneforeldre. De kan også oppleve utfordringer med å etablere et godt samarbeid med mange skoler av samme slag.
- Foreldre som søker på skoleplass kan høre at klassene er fulle, men de får ikke vite hvilke grenser skolen operer med.

Lowverket ([Opplæringsloven § 8 – 1](#))

Grunnskoleelevene har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til. Kommunen kan gi forskrifter om

hvilken skole de ulike områdene i kommunen sokner til. Etter søknad kan eleven tas inn på annen skole enn den eleven sokner til.

Når hensynet til de andre elevene tilsier det, kan en elev i særlige tilfelle flyttes til en annen skole enn den skolen eleven har rett til å gå på. Før det blir gjort vedtak om å flytte en elev, skal en ha prøvd andre tiltak. Når det er nødvendig, kan eleven flyttes til en skole utenfor kommunen, men ikke slik at eleven må flytte ut av hjemmet eller at skoleskyssen blir uforsvarlig lang.

Opplæringsloven § 8-1 første ledd belyses i lovens forarbeider. NOU 1995: 18 s. 163 og 164 omtaler bestemmelsen slik:

Det er etter utvalgets oppfatning viktig å gi barna anledning til å skape eller fastholde holdepunkter i nærmiljøet. Et slikt holdepunkt er skolen. Det er derfor viktig at barna har rett til å gå på skole i det som er deres naturlige nærmiljø. I mange tilfeller vil dette også kunne bidra til å sikre barna en tryggere skolevei. (. ..)

Geografisk nærhet kan fastsettes på grunnlag av fysisk avstand til den enkelte skole, slik at elevene blir henvist til den skole som gir kortest skolevei. Men geografisk tilhørighet kan også fastsettes i forhold til den enkelte skoles naturlige geografiske område ut fra topografiske og trafikale forhold, derunder hvordan hjemmene er fordelt på grender mv.

Selv om distansen vil gi en meget enkel og praktisk regel, vil den ikke i alle tilfeller ivareta de hensyn som ligger bak nærhetsprinsippet. Blant annet vil ikke den korteste skoleveien alltid være den tryggeste. Etter utvalgets oppfatning vil disse hensyn bli best ivaretatt dersom et topografisk og trafikalt nærhetsbegrep legges til grunn.

Endringer i opptaksområde som splitter søskenflokker, kan gi behov for å gjøre unntak fra det topografiske og trafikale nærhetsprinsipp. I slike tilfeller bør

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no

kommunen ta med betydningen av å skaffe søsken plass på samme skole i den samlede vurdering av hvilken skole en elev skal gå på.

Utvalget understreker at vurderingen av nærhet må ta utgangspunkt i de skoler som til enhver tid finnes i kommunen. Lovfesting av prinsippet gir ikke i seg selv noe grunnlag for krav om bygging av nye eller utvidelse eller opprettholdelse av eksisterende skoler. Selv med dette utgangspunkt vil et absolutt topografisk og trafikalt nærhetsprinsipp i for stor grad kunne binde ressursdisponeringen i kommunen. Ved svingninger i elevtallet mfl kommunen kunne endre opptaksområdet ved opptak av nye elever slik at plass i eksisterende skoleanlegg kan utnyttes. (...)

FUGs erfaring

Noen av foreldrene som tar kontakt med FUG, forteller om utfordringer knyttet til det å ha barn på ulike skoler av samme slag. De søker på skoleplasser og får avslag med den begrunnelse av klassene er fulle.

Skoleveien kan ofte oppleves som lang og skummel, spesielt for de minste elevene. Når søsken kan fungere som veivisere for hverandre, gir dette en trygghetsfølelse, særlig i overgangen barnehage - skole. Det er bare foreldre som representerer en viktigere støtte enn søsken.

Søsken som går på samme skole, tar følge med hverandre til og fra skolen, deler lekekamerater og opplevelser på skolen. Dette kan være med å øke elevenes trivsel og dermed motivasjon til læring.

I tillegg til at barna kan være en trygghetsfaktor for hverandre, har det også praktiske fordeler for foreldrene at deres barn ferdes på samme arenaer. Om søsken går på samme skole, blir det lettere for foreldrene å følge barna til og fra skolen, følge med på skolens fellesarrangementer, slik som foreldremøter, temakvelder, forestillinger og utstillinger.

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no

Ut fra det FUG hører fra foreldre, kan det være en ulempe for hjem-skole-samarbeid at foreldre må forholde seg til flere skoler av samme slag. Dette gjelder foreldre generelt, men spesielt aleneforeldre. En sterk tilknytning til én skole vil kunne gi foreldre bedre mulighet til å engasjere seg som foreldrerepresentanter også. Disse er en viktig ressurs for både foreldre og skolen. De etablerer dialog med skolen og fremmer foreldrenes interesser til elevenes beste.

FUGs forslag til løsning

- Kommuner med utjevningssområder bør sikre søskenprioritet/-garanti i forbindelse med endring av skolekretser.
- Skolene bør i størst mulig grad gi søsken mulighet for å gå på samme nærskole. I tillegg bør de ta hensyn til individuelle forhold.
- Skolemyndighetene bør gjøre lettere for kommunene å etterleve nærskoleprinsippet, slik at søsken kan sikres retten til å gå på samme nærskole, uansett bostedskommune.